

PRIJEDLOG ZAKONA

**O IZMJENAMA ZAKONA O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I
PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE**

S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, studeni 2002.

PRIJEDLOG ZAKONA

O IZMJENAMA ZAKONA O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje zakona o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave između ostalog definiraju se izvori sredstava tih jedinica po razinama i vrstama prihoda te vrste zajedničkih poreza i njihova raspodjela između države, županija, općina i gradova.

Člankom 45. citiranog zakona utvrđena je raspodjela zajedničkih prihoda između državnog proračuna i proračuna općina, gradova i županija. Budući da je porez na dohodak jedan od zajedničkih poreza čija se raspodjela utvrđuje ovim zakonom, to svaka promjena osnovnog Zakona kojim se regulira porez na dohodak utječe na ostvarenje prihoda po toj osnovi i na potrebu usklađivanja udjela njegove raspodjele.

Kako je u postupku razmatranja i donošenja Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak kojim se mijenjaju temeljni elementi toga poreza, to je neophodno predložiti usklađivanje odnosno povećanje udjela općina, gradova i županija u raspodjeli poreza na dohodak prema procijenjenim učincima koje proizlaze iz simulacije izmjena i dopuna u Zakonu o porezu na dohodak. U skladu s tim predlaže se povećanje udjela u porezu na dohodak općinama i gradovima sa 32% na 34% (odnosno 35% za one gradove i općine koji financiraju redovnu djelatnost javnih vatrogasnih postrojbi), a županijama sa 8% na 10%.

Ne donošenje ovog zakona moglo bi izazvati probleme u funkcioniranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

III. UTJECAJ IZMJENA I DOPUNA ZAKONA NA PRIHODE DRŽAVNOG PRORAČUNA

Polazeći od simulacije predloženih izmjena i dopunama Zakona o porezu na dohodak, prema kojima se procjenjuje gubitak na razini opće države od oko 630 milijuna kuna brutto, predloženim povećanjem udjela izdvajanja općinama, gradovima i županijama trebalo bi ukupno kompenzirati nedostajuća sredstva od navedenog poreza, što bi se osiguralo smanjenjem udjela državnog proračuna u porezu na dohodak.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona ne treba osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

V. DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U smislu odredbe članka 165. stavka 1. Poslovnika Zastupničkog doma Hrvatskog državnog Sabora, predlaže se da se ovaj Zakon donese po hitnom postupku budući da je pri planiranju prihoda državnog proračuna za 2003. uzeto u obzir smanjenje prihoda od poreza na dohodak i kako bi se odmah moglo provesti usklađeno izdvajanje poreza na dohodak u lokalne proračune i osigurati izvršavanje proračunskih izdataka na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

ZAKON
o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i
područne (regionalne) samouprave

Članak 1.

U Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave («Narodne Novine», 117/93, 69/97, 33/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01) u članku 45. stavak 4 mijenja se i glasi:

(4) Prihod od poreza na dohodak raspodjeljuje se i to:

1. Na području općine, odnosno grada koji ne financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu udio u porezu na dohodak iznosi i to:

- a) udio općine, odnosno grada 34%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.
- b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,
- c) udio pozicije za pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije 21 %,
- d) udio države 25,60% umanjeno za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

2. Na području općine, odnosno grada posebne državne skrbi (Zakon o područjima posebne državne skrbi, "Narodne novine", br. 44/96, 57/96, 124/97, 73/00, 94/01, 88/02) u razdoblju utvrđenom člankom 14.a navedenoga Zakona, koji ne financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi i to:

- Općine, odnosno grada iz članka 4. stavka 2. te iz članka 5. stavka 2. navedenoga Zakona iznosi:
  - a) udio općine, odnosno grada 34%, uvećano za udio poreza na dohodak države od 56% ustupljen općini, odnosno gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona,
  - b) udio županije 10%,
  - c) udio pozicije za pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije 0%,
  - d) udio države 0%.
- Grada iz članka 5. stavka 3. navedenoga Zakona iznosi:
  - a) udio grada 34%, uvećano za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.
  - b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz

točke 7. ovoga stavka,

c) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 25,60%, umanjeno za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona i umanjeno za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

3. Na području općine, odnosno grada na otoku, koji međusobno zaključe sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnog projekta od interesa za razvoj otoka udio u porezu na dohodak iznosi i to:

- općine odnosno grada koji ne financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu i redovnu djelatnost javne vatrogasne postrojbe udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio općine, odnosno grada 34%, uvećano za udio poreza na dohodak države od 25,60% ,

b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

c) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 0%.

- općine odnosno grada koji ne financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu a financira redovnu djelatnost javne vatrogasne postrojbe, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio općine, odnosno grada 34%, uvećano za udio poreza na dohodak države od 24,60% i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

c) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%

d) udio države 0%.

- općine odnosno grada koji financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu i financira redovnu djelatnost javne vatrogasne postrojbe udio u porezu na dohodak iznosi:

a)udio općine, odnosno grada 34%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka, za udio poreza na dohodak države od 24,60% i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka,

b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka i umanjeno za udio poreza na dohodak za osnovno školstvo,

c) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 0%.

4. Na području općine, odnosno grada koji financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio grada 34%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke

7. ovoga stavka i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka i umanjeno za udio poreza na dohodak za osnovno školstvo,

c) pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 25,60% umanjeno za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

5. Na području Grada Zagreba, koji financira decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio Grada Zagreba 45%, uvećano za dodatni udio u porezu na dohodak iz točke 7. i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka.

b) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

c) udio države 23,60%.

6. Na području općine, odnosno grada posebne državne skrbi iz članka 4. stavka 3. te iz članka 5. stavka 3. Zakona o područjima posebne državne skrbi ("Narodne novine", br. 44/96, 57/96, 124/97, 73/00, 94/01, 88/02) u razdoblju utvrđenom člankom 14.a Zakona o područjima posebne državne skrbi, koji financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio grada 34%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka i uvećano za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 8. ovoga stavka

b) udio županije 10%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka, umanjeno za udio poreza na dohodak za osnovno školstvo,

c) udio pozicije za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 25,60%, umanjeno za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona i iz točke 8. ovoga stavka.

7. Općina, grad, županija i Grad Zagreb za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu imaju pravo na dodatni udio u porezu na dohodak za funkcije i to:

Osnovno školstvo	2,9%
Srednje školstvo	2,0%
Socijalnu skrb	
– centre za socijalnu skrb	0,4%
– domove za starije i nemoćne osobe	1,6%
Zdravstvo	2,5%.

8. Općina, odnosno grad koji je osnivač i koji financira redovnu djelatnost javne

vatrogasne postrojbe ima pravo na dodatni udio u porezu na dohodak od 1%.

Članak 2.

U članku 45.a riječ «potpora» zamjenjuje se riječju «pomoć» u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 1. siječnja 2003. godine

**TEKST ODREDBI ZAKONA O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE ČIJE SE IZMJENE PREDLAŽU («Narodne
Novine», 117/93, 69/97, 33/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01)**

Članak 45.

(1) Zajednički porezi su:

1. porez na dohodak,
2. porez na dobit,
3. porez na promet nekretnina.

(2) Prihodi iz stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka dijele se između države, općine, grada i županije.

(3) Prihodi iz stavka 1. točke 3. ovoga članka dijele se između države, općine i grada.

(4) Prihod od poreza na dohodak raspodjeljuje se i to:

1. Na području općine, odnosno grada koji ne financira decentralizirane izdatke osnovnog školstva prema posebnom zakonu udio u porezu na dohodak iznosi i to:

- a) udio općine, odnosno grada 32%,
- b) udio županije 8%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,
- c) udio pozicije za potpore izravnanja za decentralizirane funkcije 21%,
- d) udio države 29,60%.

2. Na području općine, odnosno grada posebne državne skrbi (Zakon o područjima posebne državne skrbi, »Narodne novine«, br. 44/96., 57/96., 124/97. i 73/00.) u razdoblju utvrđenom člankom 14.a navedenoga Zakona, koji ne financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi i to:

– Općine, odnosno grada iz članka 4. stavka 1. i 2. točke a) te iz članka 5. stavka 1. navedenoga Zakona iznosi:

- a) udio općine, odnosno grada 32%, uvećano za udio poreza na dohodak države od 60% ustupljen općini, odnosno gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona,
- b) udio županije 8%,
- c) udio pozicije za potpore izravnanja za decentralizirane funkcije 0%,
- d) udio države 0%.

– Općine, odnosno grada iz članka 4. stavka 2. točke b) i c) te iz članka 5. stavka 2. navedenoga Zakona iznosi:

- a) udio općine, odnosno grada 32%, uvećano za udio poreza na dohodak države ustupljen općini, odnosno gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona,
- b) udio županije 8%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,
- c) udio pozicije za potpore izravnanja za decentralizirane funkcije 21%,
- d) udio države 29,60%, umanjen za udio poreza na dohodak države ustupljen općini, odnosno gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona.

3. Na području općine, odnosno grada na otoku koji ne financira decentralizirane

funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio općine, odnosno grada 32%, uvećano za udio poreza na dohodak države od 29,60% ustupljen općini ili gradu koji zaključuje sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnog projekta od interesa za razvoj otoka,

b) udio županije 8%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

c) udio pozicije za potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 0%.

4. Na području grada koji financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio grada 32%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

b) udio županije 8%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka umanjeno za udio poreza na dohodak za osnovno školstvo,

c) pozicije za potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 29,60%.

5. Na području Grada Zagreba, koji financira decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio Grada Zagreba 45%, uvećano za dodatni udio u porezu na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

b) udio pozicije za potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

c) udio države 24,60%.

6. Na području grada posebne državne skrbi iz članka 4. stavka 2. točke b) i c) te iz članka 5. stavka 2. Zakona o područjima posebne državne skrbi («Narodne novine», br. 44/96., 57/96., 124/97. i 73/00.) u razdoblju utvrđenom člankom 14.a Zakona o područjima posebne državne skrbi, koji financira decentralizirane funkcije osnovnog školstva prema posebnom zakonu, udio u porezu na dohodak iznosi:

a) udio grada 32%, uvećano za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona i za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka,

b) udio županije 8%, uvećano za dodatni udio poreza na dohodak iz točke 7. ovoga stavka, umanjeno za udio poreza na dohodak za osnovno školstvo,

c) udio pozicije za potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije 21%,

d) udio države 29,60%, umanjeno za udio poreza na dohodak države ustupljen gradu prema članku 14.a navedenoga Zakona.

7. Grad, županija i Grad Zagreb za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu imaju pravo na dodatni udio u porezu na dohodak za funkcije i to:

Osnovno školstvo 2,9%

Srednje školstvo 2,0%

Socijalnu skrb

– centre za socijalnu skrb 0,4%

– domove za starije i nemoćne osobe 1,6%

Zdravstvo

– ustanove u vlasništvu županija 2,5%.

8. Na području grada i općine koji je osnivač i koji financira redovnu djelatnost zaposlenika javne vatrogasne postrojbe, na temelju Zakona o vatrogastvu, udio grada i općine u porezu na dohodak uvećava se:

- u 2002. godini za 2% poreza na dohodak,
- u 2003. godini za 4% poreza na dohodak,
- u 2004. godini za 6% poreza na dohodak,
- u 2005. godini i dalje za 8% poreza na dohodak.

U istom postotku smanjuje se udio države u raspodjeli poreza na dohodak na području tih gradova i općina.

(5) Udio općine i grada u porezu na dobit iznosi 20%, županije 10%, a države 70%.

(6) Udio općine i grada u porezu na promet nekretnina iznosi 60%, a države 40%.

(7) Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave pripadaju zajednički porezi u postocima utvrđenim ovim Zakonom ostvareni na njihovu području.

(8) Raspodjela zajedničkih poreza iz ovoga članka primjenjuje se na uplate i povrate tih poreza.

Članak 45.a

(1) Za pokriće javnih izdataka u oblasti osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi i zdravstva koji se prema posebnom zakonu prenose na jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave raspodjeljuju se sredstva sa pozicije potpore izravnjanja za decentralizirane funkcije u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

(2) Vlada Republike Hrvatske uredbom utvrđuje način izračuna iznosa potpora izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

(3) Prihodi s pozicije potpora izravnjanja koji nisu utrošeni tijekom proračunske godine ostaju na računu proračuna kao zaliha da se omogući plaćanje potpora u narednoj godini ako se ne ostvare planirani prihodi.

(4) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna za prenesene funkcije dužna je u 2001. godini sredstva ostvarena od povećanog udjela iz poreza na dohodak i od potpore izravnjanja prenositi svakoj ustanovi razmjerno prema odluci o minimalnim standardima. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorna za prenesene funkcije dužna je u 2002. godini sredstva ostvarena od povećanog udjela iz poreza na dohodak i od potpore izravnjanja prenositi svakoj ustanovi razmjerno prethodnoj godini prema odluci o minimalnim standardima.

(5) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2002. godini može raspodijeliti sredstva ostvarena od povećanog udjela u porezu na dohodak i od potpore izravnjanja po ustanovama unutar skupina pojedine djelatnosti, ali se preraspodjela mora zasnivati na planu objavljenom najmanje 2 mjeseca prije njezova usvajanja. Preraspodjelom se pojedinoj ustanovi ne mogu smanjiti sredstva za

više od 20% od prošlogodišnjeg iznosa sredstava utvrđenog odlukom o minimalnim standardima.

(6) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2003. godine može raspodijeliti sredstva ostvarena od povećanog udjela u porezu na dohodak i od potpore izravnjanja po ustanovama unutar skupina pojedine djelatnosti, ali se preraspodjela mora zasnivati na planu objavljenom najmanje 2 mjeseca prije njegova usvajanja.

(7) Ako se od dodatnog udjela u porezu na dohodak ostvari više sredstava nego što im pripada, na temelju uredbe iz stavka 2. ovoga članka, za funkciju, Ministarstvo financija može koristiti višak za smanjenje potpora u skladu s drugim funkcijama, u godini za koju su namijenjena sredstva ili za sljedeću godinu.

(8) Iznos potpora izravnjanja za svaku godinu utvrđuje se na temelju uredbe iz stavka 2. ovoga članka, a osigurava se u državnom proračunu Republike Hrvatske za određenu godinu.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Izmjenama članka 45. stavka 4. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđena je raspodjela poreza na dohodak između državnog proračuna i proračuna općina, gradova i županija.

Budući da je porez na dohodak čija se raspodjela utvrđuje citiranim člankom zakona značajan izvor prihoda za financiranje općinskih, gradskih i županijskih proračuna, to svaka promjena osnovnog Zakona kojim se regulira porez na dohodak utječe na ostvarenje prihoda po toj osnovi i zahtijeva usklađivanje udjela raspodjele toga poreza.

Kako je u postupku razmatranja i donošenja Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak s Konačnim prijedlogom zakona kojim se mijenjaju temeljni elementi toga poreza, to je neophodno predložiti usklađivanje odnosno povećanje udjela općina, gradova i županija u raspodjeli poreza na dohodak prema procijenjenim učincima koje proizlaze iz simulacije izmjena i dopuna toga Zakona. Povećanje udjela u porezu na dohodak općinama i gradovima sa 32% na 34%, a županijama sa 8% na 10% predlaže se radi usklađivanja osnovice sa predloženim promjenama.

Nadalje u točki 7. stavka 4. članka 45. u alineji 4. pod Zdravstvo brišu se riječi «ustanove u vlasništvu županije», što je rezultat usklađivanja sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o zdravstvenom osiguranju koji mijenjaju odnose u decentralizaciji dodatnih kapitalnih ulaganja u zdravstvene ustanove imajući na umu prvenstveno korisnike tih ustanova, a ne njihovo vlasništvo.

Pored navedenog kod općina i gradova predlaže se povećanje udjela u porezu na dohodak kako bi se osigurao dodatni izvor sredstava za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi, s obzirom na zakonsku nadležnost, s tim da se dio sredstava u skladu sa Zakonom o vatrogastvu osigurava iz Državnog proračuna.

U skladu s tim predlaže se izmjena točke 8 stavka 4. članka 45. citiranoga zakona na način da općina, odnosno grad koji je osnivač i koji financira rashode za zaposlene javne vatrogasne postrojbe ima pravo na dodatni udio od 1% u poreza na dohodak. Za navedeni postotak izdvajanja smanjuje se udio u porezu na dohodak za državni proračun.

Članak 2. u članku 45.a riječ "potpore" zamjenjuje se riječju "pomoći" u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 3. Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama a primjenjuje se od 1.siječnja 2003.

